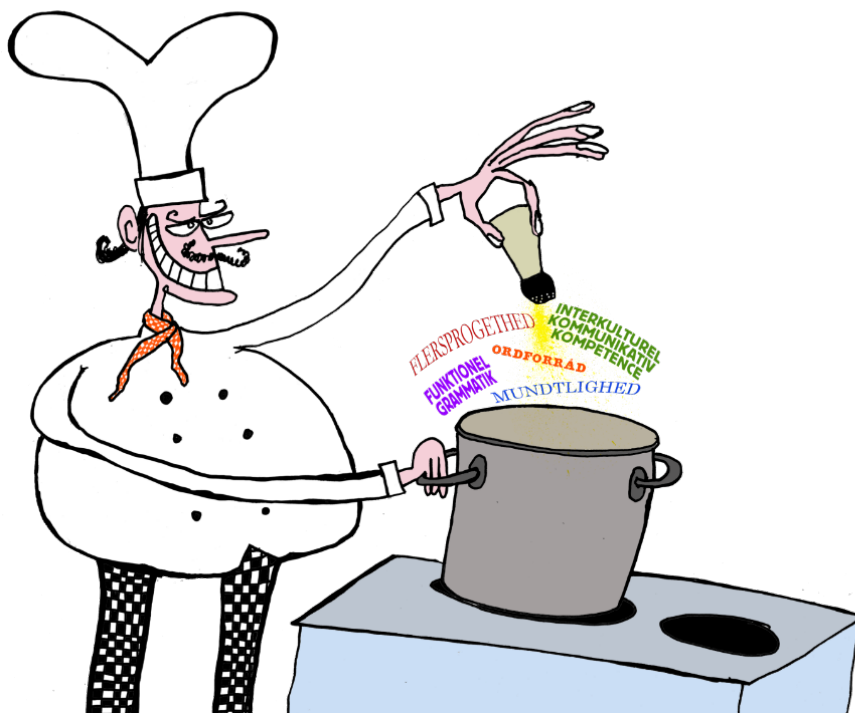

Mini-aktionslæringsforløb

- med fokus på interkulturel kommunikativ
kompetence

Mini-aktionslæringsforløbene er udarbejdet af Hanne Thomsen, lektor ved Københavns Professionshøjskole, Karen Aarøe, lektor ved UC SYD og Lise Majgaard Mortensen, lektor ved VIA University College.

Materialet er udviklet i forbindelse med projektet *Fremmedsprog, forandring og forankring* med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Om mini-aktionslæringsforløb

Aktionslæringsforløb giver mulighed for at afprøve og blive klogere på didaktiske løsninger på de udfordringer, I møder i jeres undervisning.

Vi har her opstillet en række eksempler på aktionslæringsforløb i mini-format med fokus på flersprogethed, ordforråd, mundtlighed, funktionel grammatik og interkulturel kommunikativ kompetence. I kan læse mere om de fem emner i NCCF's pixier, som I finder i NCCF's vidensbank: <https://viden.ncff.dk/Kategori/Temahæfter>

Aktionslæring

Aktionslæring er en metode til udvikling af praksis i praksis. Formålet er at blive klogere på sin egen undervisning på en systematisk og overskuelig måde – sammen med sit team. Gennem aktionslæring hjælper lærerne hinanden med at få billeder på, hvordan den gode undervisning kan se ud, og hvad man med fordel kan ændre. Aktionslæring kan være anledning til, at man som lærer bliver opmærksom på de pædagogiske og didaktiske virkemidler, man gør brug af. Og en anledning til at afprøve nye større eller mindre greb i sin undervisning.

Et aktionslæringsforløb er kendetegnet ved forskellige faser, som lærerteamet arbejder sig igennem sammen. Det er vigtigt at give hver fase opmærksomhed, da de enkelte faser bygger videre på hinanden.

I vores mini-aktionslæringsforløb indgår fem faser:

1. Formulering af fokus
2. Valg af aktioner
3. Gennemførelse og egne observationer af aktioner
4. Den didaktiske samtale i læringsfællesskabet
5. Bearbejdning af erfaringer

Hvis I vil vide mere om aktionslæring, se fx EVA's 'Guide til aktionslæring':

<https://www.eva.dk/grundskole/guide-aktionslaering>

Mini-aktionslæringsforløb i læringsfællesskabet

Mini-aktionslæringsforløbene kan med fordel bruges i læringsfællesskabet, hvor skolens fremmedsprogslærere på tværs af sprog og klasse arbejder sammen om at udvikle fremmedsprogundervisningen.

De forskellige faser i mini-aktionslæringsforløbet følger processen i den model for læringsfællesskaber, som vi har arbejdet med i projektet *Fremmedsprog, forandring og forankring*.

Fase 1 'Formulering af fokus' ligger i læringsfællesskabscirkelens 'Fokus' og danner grobund for det første møde i læringsfællesskabet, hvor fase 2 'Valg af aktioner' foregår. Fase 3 'Gennemførelse og egne observationer af aktioner' ligger i undervisningen, mens fase 4 'Den didaktiske samtale i læringsfællesskabet', og fase 5 'Bearbejdning af erfaringer' ligger i det andet møde i læringsfællesskabet.

Læringsfællesskabscirklen

Mini-aktionslæringsforløb med fokus på interkulturel kommunikativ kompetence

---

Hvordan udvikler vi elevernes interkulturelle kompetence?

Fase 1: Formulering af fokus

Vælg en problemstilling fra egen undervisningspraksis.

I NCFE's pixi om interkulturel kommunikativ kompetence beskriver vi, hvordan ordet 'interkulturel' henviser til, at eleverne skal tilegne sig viden om andre kulturer og opnå evne til at reflektere over og forholde sig kritisk til andres og egne kulturer. Ordet 'kommunikativ' henviser til, at man ikke kun skal have interkulturel viden, men også tilegne sig sprog til at agere kommunikativt på en måde, der er hensigtsmæssig i en given situation.

I min/vores undervisning oplever jeg/vi .... *mlx*

Derfor ønsker jeg/vi at iværksætte et aktionslæringsforløb med følgende fokus: *mlx*

Eksempler på fokus:

Hvordan kan jeg/vi understøtte elevers udvikling af interkulturel kommunikativ kompetence gennem arbejdet med autentiske tekster?

Hvordan tilrettelægger jeg/vi kulturmøder og autentiske kommunikationssituationer?

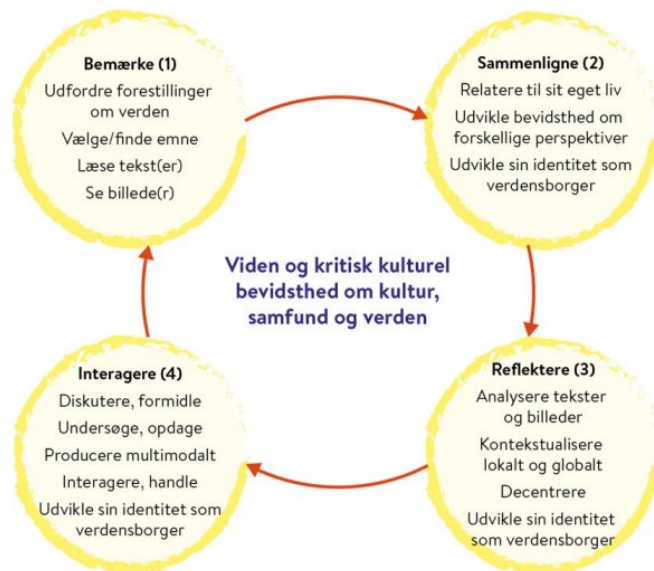
Fase 2: Valg af aktioner

Overvej og beskriv, hvilke konkrete handlinger din/jeres aktion skal bestå af. Ofte vil en aktion bestå af flere mindre elementer.

ml

Aktionerne kunne tilrettelægges efter fx (dele af) Cyklusmodellen:

Cyklusmodel for interkulturel læring

Figur 2.1. Cyklusmodel for interkulturel læring.
Fra: Karen Risager og Lone K. Svarstad: *Verdensborgeren og den interkulturelle læring. Inspiration og nytænkning til sprogfagene og andre fag.*
© Forfatterne og Samfundslitteratur 2020

For mere om cyklusmodellen, se NCF's vidensbank: <https://viden.ncff.dk/ncff/motivation-for-fremmedsprog-og-fn-s-verdensmaal-for-baeredygtig-udvikling>

I kan se konkrete eksempler til sidst i afsnittet.

Fase 3: Gennemførelse og egne observationer af aktioner

Læg mærke til, hvordan det gik:

- Hvad gik godt?
- Hvad var udfordrende?
- Hvorfor?

Tag gerne noter som støtte for hukommelsen til den didaktiske samtale.

Fase 4: Den didaktiske samtale i læringsfællesskabet

Præsenter på skift jeres fokus for mini-aktionsforløb, aktionen, observationen og udfaldet.

Drøft jeres erfaringer i fællesskabet med henblik på ny(e) aktion(er).

Fase 5: Bearbejdning af erfaringer

Fastlæg i fællesskab principper for fremtidige undervisningsforløb med fokus på interkulturel kommunikativ kompetence:

- Hvordan vil det påvirke jeres videre praksis?

Eksempel på valg af aktioner – engelsk i 5. klasse og tysk i 9. klasse

Som inspiration kan I her se et konkret eksempel på udvalgte aktioner for et miniaktionslæringsforløb i engelsk i 5. klasse:

Emne: Emmanuel's Dream

Før-task

Bemærke, sammenligne og reflektere

1. Introducer eleverne til en fortælling om en dreng, der voksede op i Ghana. Undersøg sammen med eleverne, hvad de allerede ved og hvad de forestiller sig om det afrikanske kontinent og landet Ghana. Udvælg fotos fra internettet og drøft, hvad eleverne bemærker, hvordan de forholder sig i forhold til det, eleverne kender, hvordan det mon er at leve i Ghana sammenlignet med steder, de kender til.
2. Præsenter bogen *Emmanuel's Dream* (online version fx https://www.youtube.com/watch?v=ZOH6_lcpTGO), og giv eleverne et kort resumé af bogens handling ved hjælp af billeder fra bogen og nøgleord fx Emmanuel – disabled – father - curse – hops to school – football – bicycle – mother ill – begging - work – bikes 400 miles.
3. Introducer eleverne til fortællingens hovedperson Emmanuel, som i et interview 'Emmanuel's Ride: An Inspiring True Story' <https://www.youtube.com/watch?v=BHUDh82sZYs> fortæller om sin barndom (og voksenliv), så de ved, at billedbogen bygger på en 'True Story'.

Kerne-task

Bemærke, sammenligne og reflektere og interagere

1. Læs billedbogen højt for eleverne med dialoger med eleverne om det, de hører og ser på billederne. Opdel bogen i fx tre dele og opfordr eleverne til at sammenligne og reflektere over Emmanuels liv.
2. Med inspiration fra David Hockney's maleri af Grand Canyon bed eleverne om i fællesskab at lave et tilsvarende billede af Emmanuels cykeltur gennem Ghana.
3. Med afsæt i fx <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/ghana/> og 'Ghana Country Profile - National Geographic Kids' forbereder eleverne en præsentation af forskellige emner om Ghana. Bed eleverne lave egne ordbøger til deres emne.

Efter-task

Afslut forløbet med en udstilling af elevernes egne drømme som afsæt for en klassesamtale om 'verdens børn'.

Idé og oplæg til aktionerne er udarbejdet af lærerstuderende på KP.

Og her kan I her se et konkret eksempel på udvalgte aktioner for et miniaktionslæringsforløb i tysk i 9. klasse:

Emne: Deutschland damals und heute

Problemstilling

Ifølge Fælles Mål i tysk efter 9. klasse kan eleverne både kommunikere mundtligt og skriftligt på tysk i et forståeligt og sammenhængende sprog og anvende tysk i mødet med tysktalende fra forskellige kulturer.

- Hvordan tilrettelægges arbejdet med autentiske tekster (narrativer og fiktion), der muliggør kulturmøder?
- Hvordan bidrager en taskbaseret tilgang til autentiske kommunikationssituationer, der både stimulerer elevernes opmærksomhed og parathed til at skifte perspektiv, faciliterer deres interkulturelle forståelse og udvikler deres sproglige færdigheder på tysk?

Før-task

Bemærke, sammenligne og reflektere:

1. Bemærke: Brainstorm - eleverne noterer alt det ned, de ved på forhånd om Den Kolde Krig (blandt andet fra historie- og tyskundervisningen).
  - I grupper samler eleverne deres noter på en fælles padlet til en vidensbank.
  - Elevernes førviden på padletten gennemgås.
  - Eleverne ser film om Berlinmuren, flugtveje og om Murens fald og får sat billeder på det, de har hørt.
1. Før-arbejde med sproglig stilladsering til filmen *Das schweigende Klassenzimmer*.
  - Sammenligne egen hverdag med den i DDR/BRD. Filmen giver sprogligt input og præsenterer autentisk kommunikation.
  - Narrativerne i filmen giver eleverne mulighed for at reflektere over de kulturmøder, de præsenteres for.

Kerne-task

Reflektere og interagere:

I grupper skriver eleverne et brev som DDR-borger for at bringe den viden, de har opnået i førfasen i spil. Brevet indtales efterfølgende i en film med elevernes tegninger.

Førfase til brevskrivning:

1. Tegning af afsenderen på brevet – DDR-borger
2. Beslutninger om, hvad det er for en person - navn, alder, bopæl, tæt på muren eller ej, for eller imod systemet, job, familieforhold, m.v.
3. Tegning af de omgivelser, afsenderen befinder sig i
4. Brainstorm om indhold i brevet
5. Sproglig stilladsering af formulering af et brev

Et brev formuleres herefter på tysk i grupper.

Tegningerne klippes sammen til en lille film, og brevet indtales hen over tegningerne.

Efter-task

Forløbet kan afsluttes med en drøftelse (evt. i grupper) af to (presse)fotos af samme sted før og efter murens fald, hvor eleverne anvender de nye ord og chunks, de har lært.

Forløbet er udarbejdet på baggrund af aktionslæringsforløb fra Line Møller, Skovlunde Skole, på modulet 'Interkulturel kommunikativ kompetence og tværfaglighed i sprogfagene' i PD Sprogfagsvejleder.